

NOVOSTI IZ Fondacije tuzlanske zajednice

Organizirana kultura darivanja

Broj 6

Jun 2010

Uloga fondacija u lokalnim zajednicama

U OVOM IZ- DANJU OB- JAVILI SMO:

- * Značaj kulture darivanja
- * Razgovor sa korisnicima naših grantova
- * Neke od realizovanih programskih aktivnosti

U OVOM IZDANJU PROČITAJTE

- Uloga fondacija u lokalnim zajednicama 1
- Biti dobar susjed 2
- Šta građanima znači imati FTZ u svojoj lokalnoj zajednici 2
- Dani Gornje Tuzle 3
- Organizovana Vesela olimpijada 3
- FTZ izbliza 4
- Pripremila: Nela Hukić u saradnji sa FTZ timom

Fondacije za razvoj lokalne zajednice kao novi model lokalnog razvoja

Pod ovim nazivom je u junu 2010 godine objavljeno istraživanje koje je proveo Globalni fond za razvoj fondacija za razvoj lokalne zajednice (eng. Global Fund for Community Foundations) u kojoj autori Jenny Hodgson i Berry Wright predlažu lokalnu filantropiju kao novu moguću paradigmu budućeg razvoja društva.

U ovom istraživanju se navodi da se lokalna filantropija i lokalne fondacije, u svijetu velikih i moćnih fondacija, smatraju „siromašnim rođacima“ i da njihovo istraživanje predstavlja bunt protiv takve marginalizacije fondacija za razvoj lokalne zajednice, jer ih smatraju jednim od ključnih modela u širokom polju međunarodnog razvoja.

Već se dugo predlaže da se lokalne zajednice trebaju same brinuti o svom razvoju. Pod ovim se podrazumjeva da lokalni ljudi trebaju da samostalno kreiraju razvojne programe i da imaju povjerenja u institucije koje pružaju podršku, jer bi u protivnom „hladne birokratije“ vodile cjelokupan razvoj društva.

S obzirom da se u praksi već mnogo puta pokazalo da veliki razvojni programi koji dolaze od vlada i međunarodnih organizacija ne potraju dugo, jer nema dovoljnog učešća lokalne zajednice, ovaj izvještaj i istraživanje predlažu model fondacije za lokalni razvoj, koji upravo vode ljudi iz lokalne zajednice.

Izgradnja aktivnih zajednica

Ključna uloga fondacija za lokalni razvoj se definiše kao izgradnja veza između različitih aktera u lokalnoj zajednici, te jačanje povjerenja i stimuliranje lokalne filantropije. Njihova osnovna

uloga, očima onih koji rade u „community“ fondacijama, posebno se odnosi na motiviranje i ohrabrivanje lokalnih ljudi da budu aktivni po pitanju razvoja zajednice i da se vode onom starom dobrom „uzdaj se u se(be) i u svoje kljuse“. U lokalnim fondacijama ističu da se uvijek traže novi načini protiv apatije i građanskog neuključivanja, pri čemu se građani jednostavno pozivaju „da preuzmu kontrolu nad svojim životima“. S druge strane, kroz isticanje uloge lokalnog darivanja kao osnovnog resursa za podršku lokalnim inicijativama, „community“ fondacije se često moraju „boriti“ i sa već usvojenim načinom razmišljanja da su lokalne zajednice uvijek „primaoci“ pomoći. Ovo se posebno manifestuje u mjestima gdje je međunarodna pomoć razvila specifičnu kulturu zavisnosti, kao i u bivšim zemljama istočnog bloka, gdje je država tradicionalno igrala ključnu ulogu ili vodila stvari „odozgo“.

Uključivanje zajednice

„Ne možeš biti fondacija za razvoj lokalne zajednice ako zajednica nije uključena u sve tvoje aktivnosti“. Fondacije za razvoj lokalne zajednice su razvile čitav niz strategija koje promoviraju uključivanje članova

zajednice u svoje aktivnosti, kao na primjer proaktivne strategije izdavanja donacija kako bi uključili i neformalne ili marginalizirane grupe, javne kampanje namicanja sredstava ili volontiranje pri organiziranju događaja, kao i uključivanje građana u proces donošenja odluka pri fondaciji (kao što su komisije za dodjelu grantova, i slično). Druge strategije koje koriste ove fondacije su da slušaju i uče od zajednice i da grade povjerenje građana kroz organiziranje NVO foruma, omladinskih banaka, konsultacija sa građanima, sastanaka u malim naseljima i sa predstavnicima vlasti.

Mali grantovi kao dobar alat za razvoj zajednice

U ovom istraživanju koje je obuhvatilo preko 120 fondacija za lokalni razvoj iz 41 zemlje svijeta preko Latinske Amerike, Afrike, Srednjeg Istoka, Azije i Istočne Evrope, uključujući i Fondaciju tuzlanske zajednice iz BiH, navedeno je da su mali grantovi jedan od načina na koji lokalne fondacije osiguravaju vidljivost nevladinih organizacija i drugih civilnih grupa na veoma otvoren i transparentan način. Cijeli izvještaj pod nazivom „More than a poor Cousin“ možete pročitati na stranici GlobalFund.org,

Učesnici/ce Vesele olimpijade u spomen parku Dragodol

Biti dobar susjed - Fondacija tuzlanske zajednice

Fondacija tuzlanske zajednice prikuplja donacije za opšte dobro i usmjerava ih prema potrebama civilnog društva u Tuzli. Donacije prikupljamo od pojedinaca, biznisa, lokalnih i regionalnih vlasti, dijaspore. Svi građani Tuzle, pojedinci i firme, mogu darivati svome gradu i tako doprinjeti poboljšanju uslova življenja u Tuzli.

Mi osiguravamo uslove da svaka donacija koju distribuiramo za podršku organizacijama i grupama civilnog društva u Tuzli, dospije u prave ruke i da dobije zasluženo poštovanje i povjerenje tuzlanske javnosti.

Promocija organizirane kulture darivanja

I najmanja donacija udružena sa drugim donacijama za opšte dobro, može napraviti pozitivne promjene.

DONIRAJ GRADU TUZLI

Vaša donacija, bez obzira na iznos, će pomoći uvećanje dugoročnog fonda za podršku lokalnim projektima u Tuzli. Prikupljene donacije, Fondacija tuzlanske zajednice preusmjerava na potrebe civilnog društva u Tuzli. Uvijek nastojimo uskladiti želje donatora sa potrebama građana koji predlažu projekte i inicijative za opšte dobro grada. Fondacija tuzlanske zajednice je provjereno povjerljiv partner!

Šta aktivnim građanima i udruženjima znači podrška Fondacije tuzlanske zajednice? - Grant program -

Razgovarali smo sa nekoliko korisnika grantova Fondacije tuzlanske zajednice o uticaju i efektima grantova za razvoj zajednice. Također, pitali smo ih za njihova iskustva koliko su ovi grantovi doprinijeli u radu njihovih organizacija te realizaciji projektnih ideja. Međutim, svi su bili sličnog stava, a to je da bi trebalo Tuzli više ovakvih fondacija jer one doprinose lokalnom razvoju i poboljšanju životnih uslova građanstva.

Gordan Isabegović - Revolt, korisnik fonda za mlade:

“Revolt ima jako dobru saradnju sa Fondacijom tuzlanske zajednice, naročito sa Omladinskom bankom. Nama se sviđa taj način rada jer je, na neki način izvan birokratskog načina funkcionisanja. Projekti koje finansira Fondacija doprinose konkretnim promjenama, promjenama koje su male ali koje su jako vidljive. Veoma mi se sviđa pristupačnost Fondacije, odnosno Omladinske banke jer čak i neformalne grupe građana tu mogu aplicirati. Najprostije rečeno, nije potrebna neka priča, bitna je ideja i volja da se ona sprovede u djelo. Mnoge ideje, ne samo ideje Revolta, su bile podržane i finansirane od strane Fondacije. I to je ono što civilno društvo u suštini treba da predstavlja, puno nekih malih inicijativa, ali konkretnih, od kojih mnogi imaju koristi.”

Svetlana Nikolić, predsjednica udruge Droštvo Breščana:

“Prije Fondacije tuzlanske zajednice naše udruženje nije imalo nikakvu finansijsku

Gordan Isabegović

Svetlana Nikolić

Suzana Hrustić

podršku. Fondacija je prepoznala naše projektne ideje, volonterski rad i angažman. Tek nakon njihove podrške postali smo ‘vidljiviji’ u zajednici na osnovu čega smo se i mi počeli polako razvijati. Apsolutno podržavam rad Fondacije tuzlanske zajednice, velika je sreća što je imamo, jer su mnoge ruralne zajednice ‘oživjele’ i sada pružaju mnogo više sadržaja i okupljaju, kako mlade, tako i one starije. Mada, bilo bi lijepo da u našem gradu ima više ovakvih Fondacija, jer bi tada naša lokalna zajednica bila puno ljepša, a lokalno stanovništvo aktivnije i posvećenije njenoj izgradnji.

Suzana Hrustić, Udruženje mladih antifašista:

“Lično mogu da kažem da je Fondacija tuzlanske zajednice jako priznata i poznata organizacija u gradu Tuzli. Pruža veliku podršku mladim ljudima, pogotovo neformalnim grupama i na taj način omogućava razvitak mladih ljudi, ali i uopšteno lokalne zajednice. Ono što je po mom mišljenju žalosno je to što mladi ljudi moraju da se bore za neke stvari, odnosno da rade na projektima koje bi trebala da podržava lokalna zajednica u saradnji sa mladim ljudima. Ali to nije tako zbog nebrige vlasti, ali na našu sreću postoji Fondacija tuzlanske zajednice koja finansira ideje mladih. Također smatram da na nivou općina trebaju da postoje fondovi koji bi se koristili za finansiranje ideja mladih ljudi, ili bar da ti isti fondovi budu dati na upravljanje Lokalnoj fondaciji koja ima jako dobar sistem rada.”

Dani Gornje Tuzle - Program razvoja zajednice -

Osoblje Fondacije je u saradnji sa aktivnim građanima, grupama i udruženjima, tokom Akcionog planiranja za razvoj zajednice, koji je održan u Gornjoj Tuzli, identifikovalo problem manjka suradnje i komunikacije, nakon čega je proizašla inicijativa pod nazivom „Dani Gornje Tuzle“. Trajala je od 29. juna do 19. jula 2010. godine, upravo u zajednici Gornja Tuzla, s ciljem odgovora na potrebu, kako mladih, tako i cjelokupne zajednice.

Na manifestaciji je uzelo učešće 16 udruženja i javnih institucija i to svaka sa minimalno jednom od aktivnosti. Započela

je promocijom bosanske kuhinje, a završila je obilježavanjem dana MZ Gornja Tuzla.

Također, sva udruženja i javne institucije su dobile priliku da uredi svoju afišu koja je štampana u minimalno 50 primjeraka i distribuirana u okviru manifestacije, što je bila potpuna novina za neka udruženja.

Aktivnosti su bile zabavnog, kulturnog, sportskog i obrazovnog karaktera.

Aktivnost je finansijski podržana od FTZ, a pružena je i znatna organizacijska i savjetodavna pomoć.

Aktiv žena Gornje Tuzle

Organizovana Vesela olimpijada - Program osnaživanja mladih-

Pobjednička ekipa - ekipa Simin Hana

Fondacija tuzlanske zajednice zajedno sa mladima uključenim u projekt *liderstva*, organizovala je veselu olimpijadu za male lidere, članove 8 sekcija „Osmijeh za Osmijeh“ i interaktivnu igricu Čovječe ne ljuti se za roditelje malih lidera u spomen parku u Dragodolu.

Veseloj olimpijadi je prisustvovalo 105 malih lidera, 30 volontera Fondacije i Osmijeha, kao i 13 roditelja. Mali lideri su se takmičili u 6 veselih disciplina: vatrogasne pumpe, utrka u vrećama, jaje štafeta, voda štafeta, al' sam gladan al' sam gladan – jedući šampite,

kružići i štapići i to za prijelazni pehar koji je osvojila sekcija malih lidera Simin Han.

Pored želje da se djeca, iz međusobno udaljenih zajednica našeg grada, (Husino, Lipnica, Tušanj, Kreka, Solina, Simin Han, Gornja Tuzla i Požarnica) druže, ova aktivnost je imala za cilj da se zapostavljeni parkovi u gradu promovišu i da se vrate u masovniju upotrebu, kao što je to slučaj sa parkom u Dragodolu.

Omladinski klubovi -OKi

Neki od rezultata rada

Nakon što su prošli niz seminara o omladinskom aktivizmu i organiziranom djelovanju, a s ciljem jačanja kapaciteta mladih, formirani su omladinski klubovi u pet zajednica u kojima Fondacija djeluje: Simin Han, Tušanj, Solina, Husino i Gornja Tuzla. Članovi OK su mladi iz pomenutih zajednica u rasponu od 15 do 25 godina.

Omladinski klub Gornje Tuzle broji oko 25 aktivnih članova i to predstavnika svih organizacija koje djeluju u ovoj zajednici. Inače, Gornja Tuzla jedna je od rijetkih mjesnih zajednica Tuzle koja bilježi pozitivan primjer aktivizma mladih kroz razne sekcije i udruženja. Adminka Karić, predsjednica Omladinskog kluba Gornja Tuzla nam je predstavila jednu od aktivnosti koju su članovi OK-a organizovali.

„Zahvaljujući dosadašnjem pozitivnom

iskustvu sa grafitiranjem zida Društvenog Doma u G.Tuzli, odlučili smo i ove godine napraviti sličnu akciju ali na vanjskim zidovima osnovne škole jer je bila ispisana nedoličnim porukama. Akcija crtanja grafita SPRAYED THE YARD, je okupila mlade umjetnike Tuzle, kao i veliki broj mladih ljudi iz naše zajednice.

Smatramo da je uljepšavanje školskog zida na neki način stavilo tačku na vandalističko ponašanje u prostoru u kojem želimo nesmetano da djelujemo, i da je omogućilo mladima jedan vid dobre zabave. Akcija je imala za cilj unaprijeđenje kulturno-društvenog života u ovoj zajednici.“

Iako su neformalna grupa mladih ljudi, oni nesmetano, uz pomoć Fondacije tuzlanske zajednice aktivno rade na poboljšanju kvaliteta kulturno-zabavnog i društvenog života mladih u MZ. Gornja Tuzla.

Glavna kancelarija:
Matije Gupca 13, 75000 Tuzla
Tel/Fax: + 387 35 362 830/831
E-mail: fondtz@fondacijatz.org

**Kancelarija u Agora centru u
Simin Hanu: Oslobodilaca 4,
75207 Simn Han**
Tel/Fax: + 387 35 312 931/930
E-mail: [agora-
otvorenicentar@fondacijatz.org](mailto:agora-
otvorenicentar@fondacijatz.org)

Osoblje:

Jasna Jašarević, Izvršna direktorica
Vera Đezić, Finansijski menadžment
Angelina Hodžić, Program koordinatorica
Emir Bašić, Program koordinator
Sabiha Rekić, Koordinatorica Agora centra
Jasmina Mustačević, Program asistentica
Elma Muhamedbegović, Program asistentica
Ismet Sokoljanin, Program asistent
Selma Tobudić, Evaluatorica YEPP aktivnosti
Kadir Beganović, Agora centar
Fadila Islamović, Agora centar

U NAREDNIM MJESECIMA NAS OČEKUJE:

- Prvi kamp za mlade lidere na Boračkom jezeru
- Trening za članove odbora Omladinske banke na Konjuhu
- Putovanja: Švedska, Italija, Bugarska, UK
- Interaktivna igra Čovječe ne ljuti se - na Panonskim jezerima povodom Međunarodnog dana mladih
- Obilježavanje Međunarodnog dana tolerancije
- Međunarodni dan volonterizma...

Fondacija tuzlanske zajednice

*Odaberite i Vi
Fondaciju
tuzlanske
zajednice za Vašeg
dugoročnog
partnera!*

Fondacija tuzlanske zajednice izbliza

Jasna Jašarević, direktorica Fondacije Tuzlanske zajednice:

Često se na internim sastancima međusobno hvalimo kako smo „mlada“ organizacija u usponu, ne samo po vremenu od kada je Fondacija osnovana u julu 2003 godine, nego i po prosjeku starosti zaposlenog osoblja. To je velika prednost jer je osoblje prilično otvoreno za inovativne i jedinstvene pristupe i metode po kojima smo postali prepoznatljivi u Tuzli,

poput razvoja projekta omladinske banke, malih grantova, otvorenog centra, projekta organiziranja zajednice i mladih. Isto tako, kratki period od sedam godina nam dozvoljava da kažemo da smo mlada organizacija spremna da uči na dobrim primjerima iz zemlje i inostranstva, da se razvija kao dosljedna, povjerljiva i profesionalna organizacija, sa jedinstvenim pristupima u radu sa aktivnim građanima i aktivnim mladima u Tuzli.

U proteklom periodu Fondacija se dosta mijenjala i prilagođavala različitim mogućnostima i potrebama zajednice. Tako se i moj posao u Fondaciji stalno mijenjao, jer smo podjelu zadataka i odgovornosti morali kontinuirano prilagođavati zbog povećanja broja osoblja i projekata. Meni nedostaje posao iz perioda 2004-2006 kada sam više radila kao projekt koordinatorica, a manje kao direktorica i kada sam bila svakodnevno u kontaktu sa građanima i mladima na implementaciji projekata. Nažalost, u posljednje tri godine, svu energiju usmjeravam u razvoj modela i pristupa koji će obezbijediti održivost organizacije u programskom i organizacionom smislu. Poseban izazov za mene predstavlja

uspostavljanje strateške saradnje sa lokalnim donatorima, pojedincima i biznisima, koji imaju želju „investirati“ u razvoj zajednice kroz partnerstvo sa Fondacijom. Tražiti nekome novac izgleda prilično jednostavan posao. Međutim, namicanje sredstava može biti veoma komplikovano. Osoblje u neprofitnim organizacijama zaduženo za ovaj posao, ne traži samo novac. Uloga „fundraiser“, je da traži podršku za misiju organizacije koju potencijalni donator razumije i smatra važnom. Pri tome, nastojimo razviti sistem koji će pokazati donatoru da je naša neprofitna organizacija sposobna da istraje u svojoj misiji. I ne samo to, moramo imati veoma tačan plan koji će pokazati donatoru kako će biti potrošen taj novac. Od nas se posebno traži dosljednost.

Iz ovih razloga, moj posao može često biti nepredvidiv, stresan i neizvjestan, jer nikada ne mogu biti sigurna da sam obezbjedila sebi i cijeloj organizaciji budućnost. Istovremeno, to je i veoma interesantan i preduzimljiv posao, jer često morate biti dovoljno poduzetni i spremni na prilagođavanja kako bi ponudili nešto novo i jedinstveno što odgovara željama donatora, a ne „skreće“ nas sa naše misije. ■